

[Forsvarsministeren]

Men hvis en dansk militær enhed bliver angrebet, eller hvis f.eks. København uden varsel måtte blive bombet, må det danske forsvar ifølge dette forslag altså ikke gribe ind, før sagen har været behandlet i Folketinget. Soldaterne skal med andre ord passivt lade sig slå ihjel. De enheder, der måske med fly og missiler kunne have afværget angrebet mod København, skal passivt se til, at byen bliver bombet, indtil Folketinget har behandlet sagen – hvis Folketinget da ikke også er blevet bombet.

Enhver burde jo kunne forstå meningsløsheden i noget sådant. En af forslagsstillerne – hr. Gert Petersen – udtalte ifølge Morgensavisen Jyllands-Posten den 5. maj 1985:

»Danmark skal kunne forsvare sig så meget, at det bliver lidt mindre end gratis for begge supermagter at presse eller snuppe os ved en rask aktion og dermed mindre fristen- de at gøre det.«

Må jeg spørge, hvilke instruktioner hr. Gert Petersen havde tænkt sig at give et sådant forsvar? Men jeg skal måske alligevel erindre om, hvad Socialistisk Folkeparti i 1982 udtrykte i forbindelse med Folketingets behandling af et forslag til lov om forsvarrets organisation. Da sagde man i betænkningen:

»Principielt er Socialistisk Folkepartis holdning den samme, som Aksel Larsen gav udtryk for den 19. december 1958, nemlig at revolutionen i krigsteknikken gør, at Danmark ikke kan forsvares militært, at forsøg herpå kun kan få død og ødelæggelse til følge.«

Jeg er helt uenig i denne opfattelse, og hvis man skal tro f.eks. de undersøgelser, der foretages af befolkningens forsvarsvilje, har vi også en klar dokumentation for, at et stort flertal i befolkningen er enig heri. Næsten 75 pct. af de adspurgte mener, at der bør gøres væbnet modstand, hvis Danmark angribes.

I stedet for at søge at umuliggøre forholdene for forsvarret mener jeg faktisk at forslagsstillerne hellere burde være så modige at stille forslag om det, der jo reelt er hensigten, nemlig at afruste Danmark, at fjerne os fra NATO-alliancen uanset de ydre vilkår.

Man siger i begrundelsen for beslutningsforslaget, at baggrunden for den gældende forholdsordre var situationen den 9. april 1940. Det er givetvis rigtigt. Men selve det, at der gives en forholdsordre til det militære forsvar eller til befolkningen, er der faktisk

ikke noget nyt i. For mere end 550 år siden udstedte Erik af Pommern en forordning, der i moderne sprog lyder nogenlunde som følger:

»Det er gammel sædvane og ret her i landet, at når fjenden kommer og der tændes ild i bavnene, da skal alle deltage i forsvaret. Den, som forbliver hjemme i eget hus, han bør hænges på sit eget loft.«

Det var nok en mere drastisk forholdsordre end dem, vi kender i dag, men det hjalp sikkert til at få alle mand af hus dengang.

Selve det, at vi har en forholdsordre, er en nødvendighed. Hvis først en krise eller krig er i fuld udvikling, er det næppe troligt, at der vil være tid nok til, at regeringen eller Folketinget med roligt overlæg vil kunne udarbejde en sådan. Også vores nabolande – det gælder Sverige, og det gælder Norge og formentlig alle andre lande – har en forholdsordre, og den ændrer ikke noget ved myndighedernes styring af forsvaret. Den er en angivelse af, hvorledes den enkelte såvel som enheder inden for forsvaret skal reagere i tilfælde af et angreb på Danmark, såfremt de ikke har fået andre ordrer, og det er indlysende, at forholdsordren ikke medfører og ikke kan medføre nogen ændring i den selvfølgelighed, at alle lovlige ordrer, som udgår fra regeringen eller ad sædvanlige militære kommandoveje fra de militære myndigheder, der i en given situation handler på regeringens ansvar og efter dens bestemmelse, til enhver tid skal efterleves.

For fuldstændighedens skyld skal jeg da også tilføje, at eventuelle pålæg fra Folketinget naturligvis også skal følges.

Det er regeringens opfattelse, at forholdsordren skal opretholdes for at imødegå en eventuel lammelse af det danske forsvar i tilfælde af et overraskelsesangreb, og hvis de ansvarlige myndigheder ikke på anden måde er i stand til at udstede ordrer, har man i forholdsordren et sikkerhedsnet, der gør det muligt at undgå en ny 9. april-situation. Hvis vi ikke havde forholdsordren, måtte vi med andre ord hurtigst muligt udstede en.

Sluttelig har jeg i modsætning til forslagsstillerne den klare opfattelse, at forholdsordren virker krisestabiliserende. Ud over at være kendt af alle vore soldater er det også en besked til alle magter, der måtte have uvenlige hensigter, at de ikke kan regne med, at vore styrker vil se passivt til, blot fordi de